

Fernando VII was het negende kind uit het huwelijk van zijn vader Carlos IV met María Luisa de Parma en zag het levenslicht op 29 september 1784. Ten gevolge van de gedwongen abdicatie van zijn vader in 1808 werd Fernando formeel koning van het rijk, maar Napoleon Bonaparte zette hem opzij en eiste de Spaanse troon op voor zijn broer José I. Pas in 1813, na afloop van de Onafhankelijkheidsoorlog, begon Fernando VII zijn regeerperiode die duurde tot aan zijn overlijden in 1833.

In 1814 eindigde de Spaanse Onafhankelijkheidsoorlog en met het verdrag van Valençay erkende Napoleon Fernando VII als rechtmatige koning van Spanje. Fernando pleegde vervolgens een staatsgreep, annuleerde de constitutie van Cádiz en begon aan een grondige restauratie van het ancien régime. Hij herstelde de eeuwenoude radenstructuur in ere, de Inquisitie, de gilden, heerlijke rechten en draaide de onteigeningen van kerkelijke bezittingen terug. Dat ging zelfs de Heilige

Fernando VII
1784-1833

Alliantie te ver. Dit was een bondgenootschap van Rusland, Oostenrijk en Pruisen, met als doel in Europa de christelijke waarden te behoeden; hun protest was echter gericht aan dovemansoren.

In 1808, toen de Spanjaarden in verzet kwamen tegen de Franse overheerser, ontwikkelde zich in de koloniën een situatie die sterk leek op die in het moederland. Op diverse plaatsen braken opstanden uit en ging men over tot het afleggen van onafhankelijkheidsverklaringen. In 1815 barstte in Peru de strijd los gevolgd door Argentinië in 1816 en in 1819 stichtte Simon Bolívar de Republiek van Colombia. De Spanjaarden waren niet bij machte het tij te keren. Het einde kwam in 1824 toen de Spaanse troepen

bij Ayacucho in Peru een definitieve nederlaag leden. Dat betekende een enorme aderlating voor het Spaanse imperium. Tot het definitieve einde ervan in 1898 bezaten de Spanjaarden aan overzeese gebiedsdelen alleen nog Cuba, Puerto Rico en de Filipijnen.

In Spanje zelf groeide de weerstand tegen het reactionaire beleid van Fernando VII die uitmondde in een geslaagde *pronunciamiento* (opstand) in 1820. Er volgden drie jaar van liberaal-constitutioneel beleid. Op 10 maart verklaarde Fernando VII de grondwet van Cádiz te erkennen met de beroemde uitspraak: '*Marchemos francamente, y yo el primero, por la senda constitucional*' (laten we vrijuit, met mijzelf vooraan, de constitutionele weg bewandelen). Hij benoemde een kabinet van liberale signatuur dat evenwel in problemen raakte vanwege de tot dan toe onder de oppervlakte gebleven meningsverschillen tussen radicale en gematigd liberalen. Twistappel was onder meer het ontstaan van de zogeheten *sociedades patrióticas* (patriottische genootschappen), meestal in café's waarin gelegenheid werd geboden tot het lezen van kranten en het voeren van discussie. Deze gezelschappen waren een doorn in het oog van de gematigden die niets zagen in het betrekken van gewone burgers bij het landsbestuur. De radicalen dachten daar anders over. Zij zagen in de genootschappen het vehikel om de publieke opinie tot ontwikkeling te laten komen.

Behalve dat zij kritiek kreeg uit eigen gelederen, werd het de liberale regering lastig gemaakt door fervente aanhangers van het absolutistisch gedachtegoed van Fernando VII. Er ontstonden bendes bestaande uit *campesinos* (boeren) van het platteland die tijdens de Onafhankelijkheidsoorlog tegen de Fransen hadden gestreden. Zij beschouwden de liberalen als rijkelui die uitsluitend erop uit waren om de boeren door middel van nieuwe belastingen uit te zuigen. Ook de clerus voelde zich tekort gedaan en wel door zich door de onteigeningspolitiek en er groeide een religieus-agrarisch front tegenover de liberale regering. Vanaf 1821 deden er zich opstanden voor van absolutisten, vooral in Navarra en Catalonië, maar deze werden neergeslagen door de liberale regeringstroepen.

Dit bewoog de Franse koning Louis XVIII ertoe een grote interventiemacht te sturen om zijn familie bij staan en het oude Spaanse rijk te redden van de ondergang. Deze actie veroorzaakte het einde van het driejarig liberaal bewind en Fernando VII manifesteerde zich opnieuw als absoluut monarch. Er volgden tien jaren van repressie: de *Década Ominosa*. Naar schatting verlieten meer dan 15.000 liberale bannelingen het land. Wat Fernando niet aandurfde was het in functie herstellen van de Inquisitie. De buitenlandse druk om daarvan af te zien was te sterk, maar daarmee haalde hij zich de woede op de hals van zijn meest onverzoenlijke aanhangers. In dit opzicht kan Fernando VII als gematigd worden beschouwd in vergelijking met zijn broer Carlos, die hem verweet veel te liberaal te zijn. Vergelijkbare verwijten kreeg Fernando van zijn oudste zuster Carlota Joaquina,

Carlos van Bourbon
1788-1855

gehuwd met de Portugese koning João VI. Rondom hun zoon Miguel en Fernando's broer Carlos ontstonden twee zeer verwante ultraconservatieve bewegingen die bekend staan als het miguelisme in Portugal en het carlisme in Spanje.

In 1827 deed zich in Catalonië een opstand voor. Agrariërs trokken samen met arme inwoners van de grote bevolkingscentra op tegen de gehate autoriteiten in wat de *guerra de los agraviados* - in het Catalaans *dels malcontents* - werd genoemd. De opstandelingen eisten niet alleen de totale uitbanning van de liberalen en herinvoering van de Inquisitie, maar riepen Fernando VII ook openlijk op om plaats te maken voor zijn broer Carlos. Fernando sloeg de opstand neer, maar hij bezon zich wel op de troonopvolging, want op dat moment had hij geen

mannelijke nakomelingen en bij het ontbreken ervan zou zijn broer Carlos hem opvolgen en dat wilde hij voorkomen. Hij wees zijn dochter Isabel aan als troonopvolgster.

De laatste maanden van zijn leven waren moeilijk voor de koning. De carlisten namen openlijk stelling tegen Fernando. Toen Carlos weigerde de eed af te leggen ter erkenning van Isabel als *Princesa de Asturias*, de officiële titel voor de troonopvolger, ging hij over de schreef en werd gedwongen uit te wijken naar Portugal. Op 29 september 1833 overleed Fernando VII na een heftige beroerte.